

29.05.2018

Asia/11

§ 268

Kauppatorin ja Lyypekinlaiturin pysäköintikokeilu

HEL 2018-005094 T 08 01 03

Hankenumero 1741_9

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Pekka Nikulainen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Risto Rautava: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Nikulainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi

Marjaana Yläjääski, johtava asiantuntija, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä piirustuksen 6845 mukaisen Kauppatorin ja Lyypekinlaiturin pysäköintisuunnitelman kokeiluna enintään 31.10.2019 saakka.

Tiivistelmä

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 13.12.2016 Kauppatorin alueen suunnitteluperiaatteet. Suunnittelun lähtökohtana on torin historiallinen arvo ja merellisyys, merkitys Helsingin keskeisenä torikaupan ja kaupunkielämän paikkana sekä sijainti Helsingin kävelypainotteisessa

ytimessä. Yhtenä suunnitteluperiaatteena on, että torin ydinalueilta poistetaan niille soveltumattomat toiminnot, kuten autojen pysäköinti. Suunnitteluratkaisuilta edellytetään, että ne ovat yhdessä sidosryhmien kanssa pohdittuja ja mahdollisuuksien mukaan käytännössä testattuja ennen asemakaavan laadintaa.

Käydyn vuorovaikutuksen pohjalta esitetään kokeiltavaksi pysäköintipaikkojen osittaista poistamista Keisariluodonlaiturilta ja Lyypekinlaiturilta kokeiluluontoisesti enintään 31.10.2019 saakka. Suunnitelmaa tul- laan tarvittaessa muuttamaan kokeilusta saadun palautteen pohjalta. Keisarinluodonlaiturille jää 24 kpl ja Lyypekinlaiturille 14 kpl maksullisia asiointipaikkoja.

Esittelijän perustelut

Kauppatorin alueen suunnittelutilanne

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 13.12.2016 Kauppatorin alu- een suunnitteluperiaatteet jatkosuunnittelun pohjaksi. Lisäksi päätök- sessä todettiin, että kehittämisessä on otettava huomioon Suomenlin- nassa asuvien tarpeet.

Suunnitteluperiaatteissa todetaan, että torin yhteyttä mereen vahviste- taan näkö- ja kulkuesteitä poistamalla sekä näkymiä säilyttämällä. Ran- tamuuria myötäilevää kävelyreittiä ja rannan oleskelupaikkoja paranne- taan. Ydinalueilta poistetaan niille soveltumattomat toiminnot, kuten py- säköinti. Vanhan Kauppahallin asiakasvirtoja lisätään laajentamalla to- rikaupan painopistettä Lyypekinlaiturille. Suunnitteluperiaatteissa tode- taan myöskin, että alueelle syntyneitä kehittämisideoita testataan esi- merkiksi kesäkauden ajan ennen kuin suunnitelmasta tehdään asema- kaava.

Kauppatorin asemakaavoitus on tullut vireille 3.4.2018. Syksyllä 2018 on tarkoitus laatia asemakaavaluonnos ja vuoden 2019 aikana asema- kaavaehdotus. Samaan aikaan valmistellaan alueen yleissuunnitelmaa asemakaavoituksen tueksi ja toteutussuunnittelun lähtökohdaksi.

Nykytilanne

Nykyisin Kauppatorilla on 63 asiointipysäköintipaikkaa 4 tunnin enim- mäiskertamaksuajalla (maksu on voimassa maanantaista perjantaihin kello 9 - 18 ja lauantaisin 9 - 16). Pysäköintipaikat palvelevat torilla asiointiin lisäksi Suomenlinnassa kävijöitä sekä Suomenlinnan asukkaia. Lyypekinlaiturilta on nykyisin 39 asiointipysäköintipaikkaa 60 minuuti- nin enimmäiskertamaksuajalla (maksu on voimassa maanantaista per- jantaihin 9 - 21 ja lauantaisin 9 - 18), 10 asukaspysäköintipaikkaa (C ja D tunnusten haltijoille). Nämä pysäköintipaikat palvelevat lähinnä

Kauppahallissa asioivia ja torikauppiaita. Lisäksi torikauppiaiden kärryjä varten on varattua 8 autopaikkaa.

Pysäköintisuunnitelma

Liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on laatinut Kauppatorin alueen suunnitteluperiaatteiden mukaisen pysäköintisuunnitelman (6845). Järjestely on kokeiluluonteinen ja sitä kokeillaan osana alueen kehittämistä ja asemakaavoitusta noin kahden vuoden ajan. Järjestelyä on vaurauduttu muokkaamaan siten, että kokeilun edetessä esiin nousseisiin kehittämistarpeisiin tai ongelmakohtiin reagoidaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Kesäksi 2019 kokeilua kehitetään kesien 2017 ja 2018 seurannan perusteella siten, että kokeilu tarjoaa mahdollisimman hyvän testialustan pysyvämmälle ratkaisulle.

Kokeilussa Keisarinluodon laiturilta poistetaan 39 autopaikkaa ja Lyypekinlaiturilta 43 autopaikkaa. Yhteensä päiväsaikaan käytössä olevia pysäköintipaikkoja poistuu 82 kpl.

Kokeilun ajaksi Kauppatorille (Keisariluodonlaituri) jää asiointipysäköintipaikkoja 24 kpl. Lyypekinlaiturille asiointipysäköintipaikkoja jää Kauppahallin puoleiselle reunalle 14 kpl. Säilyttämällä osa pysäköintipaikoista otetaan huomioon vuorovaikutuksessa esiin noussut asiakaspysäköinnin ja Suomenlinnan asukkaiden pysäköinnin tarve.

Suunnitelmassa on lisäksi esitetty, että Kauppatorilla olevat torikauppa-ajan ulkopuolella aikarajoittamattomat noin 200 autopaikkaa poistetaan.

Kauppatorin pysäköintipaikoista on tullut kaupungille vuonna 2015 101 580 € tulot (lippuautomaatteihin maksettu summa). Vastaava luku Lyypekinlaiturilla on 54 352 €. Lippuautomaattien lisäksi maksun voi suorittaa matkapuhelimella tai maksulaitteella, joiden tulot eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

Suunnitelman vaikutukset

Kauppatorin pysäköintipaikkojen poistaminen parantaa Helsingin keskeisen edusaukion viihtyisyyttä ja kaupunkikuvaa kohentaa koko kaupungin imagoa. Muutos myös mahdollistaa Kauppatorin toimintojen uudelleen järjestelyn antaen lisätilaa torin ja rantamuurien nykyisille ja uusille toiminnoille. Alueen liikenneturvallisuus paranee ajoneuvoliikennemäärien pienentyessä rantalaitureilla. Entistä viihtyisämmät olosuhteet lisäävät torin houkuttelevuutta, kasvattavat ihmisvirtoja ja tuovat alueelle oletettavasti entistä enemmän potentiaalisia asiakkaita.

Kauppatorin pysäköintipaikkojen poisto vaikeuttaa jossain määrin autoiluun perustuvaa asiointia torilla ja Suomenlinnassa kävijöiden pysäköintiä. Lisäksi ilmaiset yön yli pysäköintipaikat torilla vähentyvät, mikä heikentää muiden muassa Suomenlinnaisten pysäköintimahdollisuuksia, sillä nykyinen pysäköintirajoituksen voimassaoloaika on määritelty helpottamaan erityisesti Suomenlinnaisten pysäköintiä yön yli. Suomenlinalaisille myönnetään kuitenkin D- ja C-alueen asukaspysäköintitunnukset, joilla pysäköinti katujen asukaspysäköintipaikoilla onnistuu normaalisti.

Lyypekinlaiturin pysäköintipaikkojen poisto heikentää pääsyä henkilöautolla Vanhan Kauppahallin välittömään läheisyyteen. Lyypekinlaiturin asukaspysäköintipaikat (10 kpl) on merkitty torikauppioiden aloitteesta, joten niiden poisto vaikeuttaa kauppioiden pysäköintiä alueella, sillä torikauppiat saavat hankkia yrityspysäköintitunnuksen alueelle E. Hallikauppialle varattu pysäköintialue Vanhan Kauppahallin eteläpäässä säilyy kauppioiden käytössä.

Lyypekinlaiturin alueen asiointiin voi käyttää noin 200 metrin päässä olevaa Kasarmitorin pysäköintilaitosta (400 autopaikkaa) sekä Helsingin Sataman hallinnoimia pysäköintipaikkoja Pakkahuoneenlaiturilla.

Kauppatorin lähialueelta Katajanokalta on vuoden 2016 alusta allas-hankkeen vuoksi poistunut 62 asiointipysäköintipaikkaa. Kauppatorin lähialueelta ei ole korvaavia asiointipysäköintipaikkoja löydettävissä. Jatkossa Katajanokalle valmistuva pysäköintilaitos tulee helpottamaan alueella pysäköintiä.

Alueen käyttö kokeilun aikana

Pysäköintipaikkojen poistaminen rantalaitureilta vapauttaa aukiotilaa muuhun käyttöön. Erityisesti Keisarinluodon laiturilla lähtevien Suomenlinnan ja Vallisaaren vesireittiliikenteen ruuhkautuvat lähtöpaikat hyötyvät väljemmästä lähiympäristöstä. Entistä avonaisempi tila myös kutsuu ihmisiä oleskelemaan rantamuureille meren äärelle. Tarkoituksena on lisätä penkkejä tai muita istuskelumahdollisuuksia rannan tuntumaan kokeilun ajaksi.

Keisariluodonlaiturilla pysäköinniltä vapautuva tila mahdollistaa toritoiminnan kaltaisen toiminnan (yöksi pois purettavan) sijoittumisen vapautuvalle ranta-alueelle. Alueen luonteeseen hyvin sopivia toimintoja ovat esimerkiksi torikahvila tai terassi tarjoilupisteineen. Toimintaan liittyvät rakenteet ja kalusteet, esim. teltat, tulee purkaa yöksi pois. Mahdollinen terassipinta (ns. lattiakoroke) voi kuitenkin olla paikallaan toimintakauden ajan. Alueelle voidaan harkita uutta toimintaa tukevien wc:iden sijoittamista.

Lyypekinlaiturilla pysäköinniltä vapautuva tila mahdollistaa myös pysyvien rakenteiden sijoittumisen alueelle kokeilun ajaksi. Sopivia toimintoja ovat esimerkiksi kioskikahvila tai -ravintola terassialueineen. Lyypekinlaiturille valmistellaan määräaikaista alueenvuokrapäätöstä terassiyrittäjälle. Alueen vuokraamisesta kesäkaudeksi on tarkoitus tehdä tilapäisjärjestelyin toteutettava viranhaltijapäätös toukokuun kuluessa. Alueelle voidaan lisäksi sijoittaa toiminnan vaatimia huoltotiloja, kuten wc-tai keittiötilat. Alueella sovelletaan Helsingin kaupungin terassiohjetta.

Vapautuvan tilan käytöstä on tehty suunnitelmaluonnos, joka on listan liitteenä 2.

Vuorovaikutus

Kokeilua on vuorovaikutettu asemakaavan muutoksen vireille tulon kynnyksellä samassa yhteydessä kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelman kanssa. Kauppatorin toimijoille (torikauppiaat, hallikauppiaat ja vesiliikenneyrittäjät) järjestettiin keskustelu- ja työpajailta 20.3.2018. Suomenlinnan asukkaat ja toimijat pääsivät keskustelemaan kokeilusta Suomenlinnan hoitokunnan järjestämässä asukasillassa 10.4.2018. Kokeilu mainittiin Kauppatorin kehittämistä koskevassa mediatiedotteessa, josta tieto parkkipaikkojen poistamisesta päättyi muun muassa Helsingin Sanomien artikkeleihin 3.4.2018 ja 14.4.2018.

Alueen toimijoiden keskustelu- ja työpajaillassa esitettiin kolme vaihtoehtoa pysäköintipaikkoja koskevan kokeilun laajuudesta. Lisäksi ideoitiin pysäköinniltä vapautuvien alueiden käytön mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Työpajassa monet toimijoista korostivat pysäköintipaikkojen tarpeellisuutta varsinkin torin ja kauppahallin asiakkaiden pysäköinnille, mutta myös laituralueiden vapautuminen muuhun käyttöön sai kannatusta niin torin houkuttelevuuden kuin ilmeenkin parantumisen vuoksi. Kooste tilaisuuden annista on listan liitteenä 3.

Suomenlinnan asukastilaisuudessa keskustelu kauppatorin kehittämisestä ja erityisesti pysäköintipaikkojen kohtalosta kävi vilkkaana. Tilaisuudessa esiteltiin kolme erilaista vaihtoehtoa pysäköintipaikkojen poistoa koskevan kokeilun laajuudesta. Myös tässä tilaisuudessa nousivat esiin niin pysäköinnin säilyttämistä kuin poistamistakin puoltavat kannat. Huomiota kiinnitettiin myös Suomenlinnan lautan saattoliikenteen mahdollistamiseen ja esteettömään saavutettavuuteen.

Kauppatorin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläoloaikana on saatu 20 mielipidettä alueen kehittämiseen liittyen. Useissa niistä kiiteltiin alueen suunnitteluperiaatteiden tavoitteiden mukaista kehittämistä. Toisaalta joissakin puolustettiin pysäköintipaikkojen säilyttämistä toriasioinnin helpottamiseksi. Erityisesti Suomenlinnaseuran mielipiteessä vedottiin pysäköintipaikkojen säilyttämiseksi. Suo-

menlinnaseuran mielipide Kauppatorin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on liitteenä 5.

Suunnitelman kustannusennuste ja toteuttaminen

Suunnitelman kustannusennuste on 13 000 € ja kokeilu aloitetaan kesän 2018 aikana.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Nikulainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi
Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi
Marjaana Yläjääski, johtava asiantuntija, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Piirustus 6845
- 2 Tilapäiset toiminnot
- 3 Kooste torin toimijoiden keskustelu- ja työpajaillasta 20.3.2018
- 4 Suomenlinnan asukasillan muistio 10 4 2018
- 5 Suomenlinnaseura, mielipide Kauppatorin asemakaavan ja asemakaava muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote
Helsingin Satama Oy

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta